

[Formanden]

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af rådighedsbeløbet i 1979 og 1980).

(Lovforslag nr. L 22. Fremsat 15/11 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Albertsen (S):

Det er prisværdig hurtigt, den nye socialminister kommer med et lovforslag om at tilgodese pensionisternes varmemproblemer som følge af olieprisernes enorme vækst. Det svarer nøje til de tilsagn, som flere partier, herunder mit eget parti, socialdemokratiet, fremførte under valgkampen. Det beløb, der er tale om som grundlag for lovforslaget her, er også sammenfaldende med tilsagn under valgkampen.

Derfor en varm tak for lovforslaget. Det må betragtes som et håndslag til de dårligst stillede pensionister og som udtryk for, at man i en ellers særdeles vanskelig økonomisk situation, hvor alle bestræbelser går ud på at beskære vore udgifter, for denne gruppe ønsker at klare en opgave som udtryk for en solidarisk holdning med denne gruppe.

Lovforslaget forudsætter hurtig vedtagelse her i tinget for at kunne få den påkrævede effekt allerede i år, idet, som man vil vide, det forudsættes vedtaget med ikrafttræden den 1. december. Prisudviklingen på varmeområdet nødvendiggør et hurtigt initiativ. Socialdemokratiet vil gøre sit til, at forslaget ekspederes så hurtigt som overhovedet muligt, også hvis det er nødvendigt med et udvalgsarbejde, hvad der nok vil blive tale om.

Udgangspunktet for forslaget er det fordelingsgrundlag, vi i øjeblikket har, nemlig at man regulerer ved det såkaldte rådighedsbeløb. Man kan nok sætte spørgsmålstegn ved, om denne fordelingsnøgle egentlig er rimelig, opgaven taget i betragtning, og vi vil værdsætte det, om ministeren vil fremkomme med en kommentar med hensyn til, om dette grundlag er rigtigt at opretholde. Det vil under alle omstændigheder betyde, at nogle kommuner vil få vanskeligheder, hvad nogle af dem har i forvejen, med hensyn til at klare de opgaver, som normalt klares inden for rådighedsbeløbets rammer. Det gælder navnlig større kommuner og i udpræget grad Kø-

benhavns kommune. Men vi kan fra socialdemokratiets side under hensyntagen til tidspresset acceptere, at man benytter dette grundlag. Men som sagt: en udtalelse herom fra ministeren vil jeg værdsætte.

Vi har jo til daglig den opfattelse, at når man taler om pensionisterne, så er det en meget homogen gruppe, de i alt 800.000, der hører hertil. Den opfattelse er ikke rimelig, for der er adskillige inden for disse 800.000, som ikke mærker denne problematik. Lad mig bare nævne dem, der bor i pensionistboliger, dem, der bor på plejehjem, dem, der har betydelige supplerende indtægter, som jo aldersmæssigt hører til pensionisterne, men som ikke vil falde ind under den gruppe, der her skal tages særlig stilling til. Jeg vil tro, at det snarere drejer sig om en tredjedel eller måske 40 pct. af den samlede pensionistgruppe, der her kommer på tale.

Jeg vil godt sige, at uanset at vi glæder os over lovforslaget og dets hurtige fremkomst, så vil det være forkert at fremstille sagen i retning af, at så er alle problemer klaret for de pensionister, der kommer ind i billedet. Det vil nok være nødvendigt at påkalde kommunernes forståelse og villighed til at se liberalt på spørgsmålet ud fra den bundne opgave. I den forbindelse bør det nok anføres, at en del af brændselsudgifterne indgår i pristalsreguleringen, hvorved der både her pr. 1. oktober og også pr. 1. april vil være tale om dækning af en del af udgifterne. Bidraget, som nu kommer, vil betyde, at andre dele af problemet løses, men måske ikke hele problemet.

Vi kan anbefale lovforslaget.

Brixtofte (V):

Vores nye socialminister har i et interview i den udmærkede venstrepressen og i en række andre blade fortalt om sine tanker på pensionsområdet og også om dette forslag. Der er en sådan helhed i mange af de tanker og de forslag, at jeg i dag er nødt til at knytte en kommentar til de øvrige ting, der skal følge dette lovforslag op.

Inden for pensionsområdet er vi jo vant til, at der er bred enighed om lovgivningen, og jeg vil da også i forbindelse med dette lovforslag lægge op til, at der kan være en bred enighed mellem mange partier, således at pensionisterne ikke skal være katebald

[Brixtofte]

for skiftende flertal og dermed være meget afhængige af valgresultatet hver gang.

Indledningsvis vil jeg på venstres vegne give tilslutning til forslaget om at yde ekstra brændselshjælp til særlig vanskeligt stillede pensionister. Forslaget er rimeligt og kan komme mange dårligt stillede pensionister til undsætning. Derimod vil jeg allerede nu advare ministeren mod at følge dette forslag op med et andet forslag, der er bebudet, der skal ramme en stor del af pensionisterne. Jeg tænker på socialministerens tanker om at indtægtsregulere folkepensionen. Dermed vil borgere, der har sparet op, f. eks. som led i en pensionsordning, blive ramt. Endvidere vil man ramme de ældre, der fortsat ønsker at arbejde, f. eks. på deltid . . .

Formanden:

Jeg må gøre opmærksom på, at det forslag ikke er til behandling i dag, og det er i klar strid mod forretningsordenen at omtale det.

Brixtofte (V):

Jeg vil straks vende tilbage . . .

Formanden:

Man diskuterer ikke med formanden. Man vender tilbage til det forslag, der er til behandling.

Brixtofte (V):

Jeg havde heller ikke tænkt mig at diskutere. Jeg vender tilbage til forslaget. Hvor er den klare sammenhæng? Når man på den ene side vil have en ensartet folkepension og på den anden side gerne vil give til de grupper, der har det dårligst, så må det være rimeligt, at folkepensionens grundbeløb også bevares som ens til alle. Denne sammenhæng er der i vores pensionslovgivning, og den sammenhæng ønsker venstre bevaret.

Folkepensionens grundbeløb ydes jo til alle, som igennem folkepensionsbidraget og indkomstskatten i et langt liv . . .

Formanden:

Jeg må beklage, at taleren ikke retter sig efter henstillingen. Hvis ikke det sker, bliver han frataget ordet. Det er det lovforslag, der står under dagsordenens punkt 3, lovforslag nr. L 22, der er til behandling.

Brixtofte (V):

Ja.

Formanden:

Foretrækker taleren at holde sig til det, eller ønsker taleren ikke at fortsætte?

Brixtofte (V):

Jeg ønsker at fortsætte med at sige, at venstre ønsker at støtte dette lovforslag, og vi vil i den fremtidige debat fortælle, hvordan vi mener at dette lovforslag kan følges op på anden måde, således at den store gruppe af pensionister kan få det bedre i fremtiden.

Agnete Laustsen (KF):

Det fremgår af ministerens bemærkninger til lovforslaget – som jeg skal holde mig til – at der er tale om en tidsbegrænset foranstaltning, der her og nu skal afbøde de værste økonomiske konsekvenser af brændselsprisernes himmelflugt for særlig vanskeligt stillede pensionister.

Man kan naturligvis på baggrund af et sådant forslag beklage, at vi fortsat er så totalt afhængige af udenlandsk olie i første række, og at beslutninger om anvendelse af kernekraft og alternativ energi til stadighed udskydes, således at vi tvinges til indgreb, afgifter og tilskud på en lang række områder, bl. a. det foreliggende, hvor det erkendes, at mange pensionister rammes særlig hårdt. De konservative er imidlertid enige i, at der bør ydes økonomisk støtte til disse pensionister, som uden egen skyld rammes såvel af de udenlandske prisstigninger som af de afgifter, vi selv har lagt på varmekilderne.

Det oplyses, at forslaget vil koste 100 mill. kr. for 1979 og 1980, hvoraf kommunerne skal bære 25 mill. kr.

Jeg ved ikke, hvor mange pensionister der vil være omfattet af denne ordning – det kan ministeren måske oplyse os om – eller hvor store tilskud man forestiller sig der skal ydes. Givet er det, at kommunerne, som også hr. Albertsen var inde på det, får en ekstraregning for såvel 1979 som 1980, ligesom det er givet, at der må være visse administrative konsekvenser af forslaget, selv om ministeren har oplyst, at hun ikke forventer, at de bliver væsentlige.

Vi vil derfor gerne i udvalget se lidt nærmere på den praktiske administration, som

[Agnete Laustsen]

ikke mindst inden for den sociale sektor er af væsentlig betydning, idet det aldrig må blive sådan, at omkostningerne ved at fordele midler opsluger de beløb, der skal gøres godt med – en betragtning, som jeg går ud fra at ministeren nok kan være enig med mig i.

Det er med tilfredshed, vi erfarer, at ministeren med dette forslag også vil tage fat på en mere langsigtet gennemgang af spørgsmålet om pensionisternes varmekonsum, for vi må vel alle erkende, at dette lovforslag egentlig blot er lapperi. Jeg vil så bede ministeren om at bestræbe sig på at få tilvejebragt et smidigt system, hvor der også vil kunne tages hensyn til de pensionister, som ligger lige over den gruppe, vi normalt betegner »særlig vanskeligt stillede pensionister«, idet denne mellemklasse ofte kan komme i klemme, fordi de har nogle, men ikke større indtægter og derfor slet ikke får andel i de midler, som stilles til rådighed.

Forhåbentlig vil ministeren i udvalget kunne oplyse lidt om sine overvejelser og forhåbentlig også hente inspiration fra medlemmerne, og vi tilsiger fra den konservative gruppe positiv støtte til arbejdet.

Jørgen Junior (FP):

Det er et dårligt lovforslag, ministeren kommer med her. Det er faktisk et fattigdomstegnsløst forslag. Det er ikke særlig fornuftigt, at vi nu med en bunke meradministration skal bede – er det 40 pct., som hr. Albertsen sagde, af pensionisterne om at komme og stå skoleret for at få til det allermest nødtørftige, nemlig for at kunne holde sig bare nogenlunde varme her i vinter. Det er ikke noget, vi kan være særlig stolte af.

Naturligvis vil fremskridtspartiet gå ind for dette forslag, hvis vi ikke kan få noget bedre igennem, men det er ærlig talt meget, meget usselt. Det kræver mere administration, det tager ansvaret fra den enkelte pensionist for selv at varetage sine sager, og det er noget, der trækker i den forkerte retning.

Jeg kan godt sige, at vi til anden behandling vil stille et ændringsforslag – det bliver stillet i socialudvalget i morgen under behandlingen af sagen – hvori vi foreslår, at der i stedet for dette forslag gives et engangsbeløb til alle folke-, enke- og invalidepensionister på 300 kr., udbetalt f. eks. pr. 15. de-

cember i år. Det vil være en rimelig hjælp, en rimelig foranstaltning. Det vil koste noget i retning af en 240 mill. kr. brutto, men netto, efter at man har taget hensyn til skatteprovenu, og at der er tale om afgiftsbelagte varer, som vil blive købt for disse penge, vil udgiften for staten være betydelig mindre. Om der vil være tale om 100 eller 150 mill. kr., er svært at sige, men det kan vi måske få afklaret under udvalgsarbejdet.

Jeg vil også godt under udvalgsarbejdet børe lidt i nogle af de bemærkninger, som ministeren har fremsat, bl. a. at der vil kunne ydes personligt tilskud til serviceeftersyn. Det er da udmærket, men også til »udskiftning af varmekilde«, hvad menes der med det? Det er noget, der kan have meget store konsekvenser. Det er noget, som måske ikke har væsentlig betydning. Hvis ministeren allerede på nuværende tidspunkt kan sige, hvad hun egentlig mener med det, så vil det være af interesse for mit vedkommende.

Efter vores opfattelse skal folkepensionen være en ret for hvert enkelt menneske, noget, som samfundet har pligt til at yde, i det øjeblik man bliver 67 år. Det skal ikke være et transbestemt minimumsbidrag, som man lige med nød og næppe kan klare sig for ...

Formanden:

Jeg har lige bedt en anden taler holde sig til emnet; så synes jeg, at hr. Jørgen Junior skulle gøre det samme.

Jørgen Junior (FP):

Ja men jeg skal gerne ...

Formanden:

Ja men der er ikke nogen diskussion. Det er dette forslag, der er til behandling.

Jørgen Junior (FP):

Ja, og dette forslag vil jeg fortsætte med at behandle. Ud fra det synspunkt vil jeg sige, at vi ikke kan gå ind for grundtankerne i dette forslag, det har vi tidligere givet udtryk for. Men vi vil alligevel stemme for forslaget, selv om det er et utilstrækkeligt skridt i den rigtige retning.

Og så vil jeg naturligvis, for ikke at blive smidt ned fra talerstolen, sige: vi skal nok gøre, hvad vi kan, for at det kan blive bedre, men dette er ikke godt.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Min første tanke, da jeg så dette lovforslag, var: nå, det luner da lidt. Men ved nærmere eftersyn viste det sig sandelig også, at det kun var lidt, i virkeligheden for lidt.

Der er ifølge forslaget tale om i alt 100 mill. kr. i kompensation, og heraf skal kommunerne udrede de 25 mill. kr. Jeg skal ikke yderligere kommentere denne beløbsstørrelse, men enhver kan jo sige sig selv, at det forslår som en skrædder et vist sted, hvor ingen har ekstra udgifter på varmen. Beløbet bør naturligvis forhøjes. Andet ville være helt uantageligt.

Det kan undre, at det er rådighedsbeløbet, der forhøjes, da det efter SFs mening er en meget bureaukratisk måde at gøre tingene på. Men vigtigst er det dog, at pensionisterne finder det formynderisk ud over alle grænser at skulle gå tiggergang til bistandskontorerne, for sådan opfatter vores pensionister sådanne sager. Pensionister i dag hører jo da heldigvis stadig til den gruppe, der altid har sat en ære i at svare enhver sit, og derfor ønsker de ikke at gå på bistandskontoret.

Forslaget er i øvrigt dårligt af andre grunde. Her tænker jeg mest på, at visse bistandskontorer jo i dag er så overbebyrdede i forvejen, at personalet næsten ikke kan holde til arbejdspresset. Dette forslag vil medføre et yderligere pres, endda af en befolkningsgruppe, der ikke er vant til at have sin gang på bistandskontorerne, hvilket betyder, at der må bruges ekstra tid og omsorg på, at de får ordentlig besked, når de kommer der, og at de får det, de er berettigede til.

Det havde været langt rimeligere, om der var givet en forhøjelse til alle, der får fuldt pensionstillæg, idet vi jo ved, at det under alle omstændigheder er denne gruppe, der vil henvende sig, for det er dem, der er hårdest belastet af de store energiprisstigninger. Det vil godt nok koste nogle flere penge på kort sigt, men på længere sigt vil det være det bedste og måske ikke så dyrt endda, for hvem ved, om ikke bistandskontorerne bliver nødt til at ansætte noget mere personale? Vi kan forvente, at der er 400.000 pensionister, der søger om at få varmebidrag, idet der er 400.000 pensionister, der får fuldt tillæg.

Jeg synes, det er beklageligt, at man kommer med denne form for varmetilskud til

pensionister, for de havde dog forventet, at der nok kom noget hjælp til dem. Når man regner på det og ser, at der er 400.000, der får fuldt tillæg, og det er den gruppe, der er dårligst stillet, så kan det blive godt og vel 200 kr. på et år, og det er altså ikke meget.

Vi støtter naturligvis, at pensionisterne får hjælp, men vi vil prøve i udvalget at se, om ikke vi enten kan få beløbet forhøjet eller få en forhøjelse af tillægget og dermed en større forbedring, end der her er tale om.

Der står i fremsættelsen – det har en anden taler også været inde på – at der samtidig tages initiativer til begrænsning af de fremtidige varmeudgifter for pensionisterne, og derfor vil der foruden direkte hjælp også blive tale om tilskud til udskiftning af varmekilde eller til serviceeftersyn. Jeg har undret mig lidt, for det kan ikke passe, at det også skal tages ud af de 100 mill. kr., eller hvordan ligger det?

Jeg kan love, at vi vil arbejde positivt i udvalget.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig forslaget om at forhøje kommunernes rådighedsbeløb, der anvendes til særlig vanskeligt stillede pensionister. Vi nærer imidlertid nogen skepsis med hensyn til, hvordan dette forslag vil virke i praksis. Der vil formentlig blive et meget stærkt pres på ordningen, og man kan derfor frygte, at denne ordning af pensionisterne blot vil opleves som en narresut. Vi vil derfor i lighed med de øvrige partier her i salen være indstillet på et positivt udvalgsarbejde for at få klarlagt, hvordan denne ordning kan administreres i praksis på en rimelig måde.

Vi vil også gerne se dette forslag i sammenhæng med de øvrige forslag, som er nævnt i bemærkningerne. Dem har vi jo endnu til gode.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan gå ind for det foreliggende lovforslag om forøgelse af rådighedsbeløbet for særlig vanskeligt stillede pensionister. Vi synes dog, at beløbet er ret lille, men som det tidligere er nævnt, er det ikke til at bedømme, hvor mange der vil gøre brug af det. Spørgsmålet må være: hvordan vil man fordele dette lille beløb? Er det så-

[Inge Krogh]

dan, at det kun kan tildeles pensionister, som får hele pensionstillægget, eller kan det i nogle tilfælde også gives til pensionister, der kun får dele af pensionstillægget?

Der er dog en del af de mennesker, hvis tillæg til pensionen er beskåret, der kan have specielt store varmeudgifter, og det kan være uretfærdigt, at de bruger af deres få penge, der måske stammer fra salg af en virksomhed eller salg af et hus og egentlig er en meget lille sum.

Der står i lovforslaget, at udgiften til brændselshjælp skal særskilt konteres af kommunerne. Skal det forstås sådan, at kommunerne af det øvrige rådighedsbeløb ikke kan give brændselshjælp?

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil godt tilslutte mig fru Lilli Gyldenkildes udtalelser om, at det er beklageligt, at det netop er rådighedsbeløbet, der er tale om i denne sag, at det netop er et bebudet forslag om forhøjelse af rådighedsbeløbet. Som bekendt gælder rådighedsbeløbet kun for pensionister, der er særdeles dårligt stillet. Det betyder, at disse pensionister skal på bistandskontoret, og det betyder også, at der skal vurderes individuelt i hver enkelt sag.

Fra VS' side vil vi sige, at vi mener, at det mest rimelige ville have været en form, hvor alle de pensionister, der får udbetalt pensionstillæg, får dækket samtlige de varmeudgifter og de stigninger i dem, de har haft, både dem, der skyldes de almindelige prisstigninger, og dem, der skyldes afgiftsstigningerne. Vi mener principielt, at man burde have en ordening i stil med boligsikringen, hvor varmeudgifterne også var indregnet.

Det er karakteristisk, at regeringen har valgt at komme med et særskilt udspil i denne sag netop i en situation, hvor man kunne forvente, at der var flertal her i salen for et langt bedre forslag.

Vi overvejer at komme med et bedre udspil end det, regeringen er kommet med, og vi vil selvfølgelig forfølge denne sag i udvalget. Vi vil bl. a. gerne have oplyst, hvor store varmeudgiftsstigninger der har været tale om for pensionisterne, og hvor stort et beløb der skulle til for at dække dem.

Lis Starcke (DR):

Ligesom de fleste andre partier har retsforbundet forud for valget lovet at støtte et forslag om varmebidrag til pensionister, idet mange af dem er kommet slemt i klemme på grund af de ekstraordinære prisstigninger på brændsel plus de ekstra afgifter på el og olie, som blev vedtaget i junisamlingen – dog vil jeg tilføje: uden retsforbundets stemmer. Vi er altså positive over for hensigten med dette lovforslag.

Dog har vi et par spørgsmål at stille til socialministeren: er det ikke muligt at undgå, at der skal søges om tilskud? Det må give en del bureaukrati og bl. a. forårsage, at der må kontrol til, og det vil være en gene for de dårligt gående og dårligt skrivende gamle pensionister. Kunne tilskuddet ikke gives automatisk til dem, der modtager mere end grundbeløbet? Kan man ikke regne med, at det gennemgående er disse pensionister, der har behov for varmebidraget? Vil en sådan ordening ikke blive både lettere og billigere, selv om der skulle slippe enkelte med, der trængte mindre end de øvrige?

I øvrigt sætter vi spørgsmålstegn ved, om beløbet er stort nok.

Vi vil gerne bidrage til en hurtig vedtagelse af dette påkrævede lovforslag.

Bollmann (CD):

Det spørgsmål, der her er til behandling, var jo en af de ting, vi fik stukket ud som spørgsmål under hele valgkampen. Samtlige partier var parate til at yde pensionisterne, jeg ved ikke hvor mange kroner. Jeg tror, at CD, i hvert fald på de møder, jeg har været med til, sagde, at vi var villige til at yde pensionisterne nøjagtig lige så meget, som alle andre partier var villige til, og det mener jeg også vi kan sige her i dag. Jeg er ikke klar over, om dette beløb er det rigtige, og om det dækker de forslag, som er stillet rundt omkring fra pensionistorganisationer osv.

Jeg betragter lovforslaget som lapperi, men jeg skal alligevel tilsige positiv behandling under udvalgsarbejdet.

Ellemann-Jensen (V):

Det fremgik af bemærkningerne fra venstres ordfører, at venstre vil støtte dette forslag i overensstemmelse med, hvad vi har lovet under valgkampen. Men nu fremgår det jo af lovforslagets bemærkninger, at det

[Ellemann-Jensen]

vil komme til at koste ca. 100 mill. kr., og i venstre er vi ikke helt ligeglade med, hvordan ministeren har tænkt sig at skaffe disse midler.

Derfor skal det siges i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag, at de tanker, som ministeren er tillagt, om, at pengene til gennemførelse af dette lovforslag skal fremskaffes ved, at man ændrer på det værdifulde princip, at folkepensionens grundbeløb udbetales til alle, deler venstre ikke.

Formanden:

Jeg har selvfølgelig bemærket, at hr. Ellemann-Jensen benyttede lejligheden til igen at overtræde forretningsordenen. Det er påtalt én gang, jeg må påtale det igen.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal indlede med at takke for den meget positive modtagelse, dette lovforslag har fået. I og for sig tror jeg, at samtlige partier i folketinget deler den opfattelse, at pensionisterne på dette område godt kunne anvende et større beløb end det, der her stilles til rådighed, men sammenholdt med de øvrige økonomiske overvejelser, som regeringen er inde i, har dette altså været den beløbsstørrelse, som vi her i dag ville lægge frem.

Hr. Albertsen rejste spørgsmålet om tildelingen via rådighedsbeløbene, den tildeling, vi kender i forvejen, og der er andre ordførere, der har været inde på det samme. Jeg vil gerne her give tilsagn om, at vi i et lidt længere perspektiv kigger på hele dette problemkompleks. Når jeg har valgt denne måde til dette forslag, hænger det dels sammen med det begrænsede beløb, der er til rådighed, dels med, at jeg anså det for væsentligt, at lovforslaget hurtigt kunne træde i kraft.

Jeg skal ikke gå ind i debatten omkring nogle af de tanker, jeg har været fremme med i anden forbindelse, det vender vi tilbage til.

Fru Agnete Laustsen spurgte mig, hvor mange pensionister der ville være omfattet af forslaget, og hvor stort et beløb man kunne regne med at hver pensionist ville få. Det giver sig selv, med den ordning, der er lagt op til, at spørgsmålet ikke kan besvares, fordi det vil være afhængigt af, hvordan kommunerne administrerer anvendelsen af de beløb, de får til rådighed, og det vil ikke væ-

re sådan, at vi på forhånd tilkendegiver, at der skal anvendes så og så meget af det.

Det er klart, at jeg er enig med fru Agnete Laustsen i, at den praktiske administration ikke må sluge alle de penge, der er til rådighed, og derfor er der da også anvendt en administrativ model, som vi på forhånd kender.

Jeg skal ikke her kommentere det ændringsforslag, hr. Jørgen Junior vil stille i udvalget, men kun komme med den enkelte bemærkning, at jeg tror, at pensionistområdet er så blandet og så forskelligt, at et generelt tilskud ikke vil løse de problemer, der er for pensionisterne.

Et par af ordførerne, også hr. Jørgen Junior, har været inde på det lidt mere langsigtede perspektiv i forslaget og spørgsmålene om serviceeftersyn og udskiftning af varmekilde.

Når jeg har gjort et par bemærkninger om det i fremsættelsen til lovforslaget, så hænger det alene sammen med, at jeg synes, det er vigtigt – hvad jeg også forstår at adskillige ordførere synes – at vi understreger de mere langsigtede perspektiver i en varnehjælp til pensionister. I det omfang, man kan støtte pensionisterne på den måde via dette beløb i stedet for bare et tilskud, er det klart, at det vil være en fordel, også for pensionisterne selv.

Jeg kan i og for sig godt dele fru Lilli Gyldenkildes bemærkninger om, at det luner da lidt og kun lidt, og jeg forstod også fru Lilli Gyldenkildes bemærkninger sådan, at hun var tilhænger af den smule varme, der var i dette beløb, selv om hun gerne havde set, at det skulle være større.

Fru Inge Krogh spurgte mig direkte vedrørende det, at beløbet skal konteres særskilt, om det betyder, at kommunerne ikke i øvrigt kan anvende penge til at hjælpe på pensionisternes varmeudgifter. Det betyder det ikke, men vi har ønsket, at de penge, som folketinget her bevilger specielt til dækning af pensionisternes varmeudgifter, ikke skal kunne bruges til andre ting. Sammenhængen er altså den, at vi gerne vil have en garanti for, at disse penge bliver brugt på dette område, men vi vil fortsat ikke blande os i, hvad man i øvrigt vil gøre inden for de beløb, som man hele tiden har fået på denne konto.

Fru Lis Starcke spurgte mig, om ikke man kunne undgå, at pensionisterne skal ind i en bestemt ansøgningsprocedure. Jeg forstår i og for sig godt ønsket, men jeg har lidt svært

[Socialministeren]

ved at se, at vi kan komme uden om det, når vi har et så begrænset beløb til rådighed, og når vi tager hensyn til, at pensionisternes boligforhold er så forskellige. Men har vi nogen muligheder, skal det ikke støde på nogen modstand hos mig.

Så skal jeg også slutte med at håbe, at vi må få en hurtig udvalgsbehandling af det fremsatte lovforslag.

Albertsen (S):

Baggrunden for mit ønske om at komme med en enkelt bemærkning er de betragtninger, der blev fremført af nogle af mine kolleger om, at dette lovforslag kunne betyde nærmest en enormt øget administration. Herom kan der forventelig ikke blive tale nogetsteds. Det beløb, der her kommer ind i billedet, betyder, at de forskellige satser for tilskud, man i øjeblikket har rundt omkring, bliver reguleret opefter, det er ikke andet end at rette nogle tal.

Den anden lille misforståelse, jeg gerne vil rette, er betragtningen om, at fordelingen over for pensionisterne ville være rimelig, hvis man havde brugt et andet udgangspunkt. Det er ikke så enkelt. Det er et spørgsmål om at fordele til kommunerne i så henseende. Selve rådighedsbeløbet er alene koncentreret til dem, der får det fulde pensionstillæg, det vil sige dem, der maksimum har en supplerende indtægt for en enlig på 6.200 kr. og for ægtepar på 9.000 kr. Det er indkomstgrænserne, og så kan der være nogle afvigelser med hensyn til formuegrænser. Den interne lokale administration vil i og for sig opnå det samme som det, bl. a. fru Lilli Gyldenkilde ønsker, så hvad det angår, er der ingen grund til ængstelse.

Jeg skal derfor sige, at jeg tror, at nogle af de, hvad skal man sige, bange anelser, nogle har, er der intet grundlag for.

Jørgen Junior (FP):

På basis af ministerens svar, men også på basis af hr. Albertsens bemærkninger, vil jeg da gerne høre hr. Albertsen, om han med andre ord ikke mener, at pensionister, der i dag ikke får brændselshjælp, vil kunne hente noget her. Vi ved jo dog alle sammen, at nok er der en del, der får hjælp over rådighedsbeløbene i dag, men der er da massevis af mennesker, som ikke har haft lyst til at gå op

og stå skoleret på bistandskontoret for at hente disse beskedne beløb mod at fremlægge hele deres budget og forklare alt om sig selv. Jeg forstår hr. Albertsens bemærkninger på den måde, at hr. Albertsen åbenbart forventer, at det er de nuværende modtagere, som bare skal have mere.

Det er min opfattelse, at der er en mængde mennesker, der har et reelt behov, simpelt hen fordi pensionen er for lille og ikke er fulgt med de udgiftsstigninger, der har været, hvad ministeren i øvrigt henviser til i sine bemærkninger som baggrund for at stille dette forslag.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, der afviste mit forslag om at give et generelt beløb til alle pensionister på f. eks. 300 kr. én gang for alle her pr. 15. december, om hun også ville afvise et tilsvarende forslag fra f. eks. fru Lilli Gyldenkilde, fra SFs side, hvor man jo i virkeligheden også sagde: alle skal have. Dér sagde man blot, at alle, der modtager pensionstillægget, skal have. Om det gives månedligt, eller om det gives som et engangsbeløb, er ikke det afgørende. Hvis en sådan engangsforhøjelse kunne gennemføres, så er der ikke skygge af tvivl om, at et enormt administrationsapparat ville blive sparet.

Det kan ikke være korrekt, som hr. Albertsen siger, at man bare forhøjer, for der må jo da komme massevis af nye ansøgere til, hvis dette i hvert fald skal have nogen som helst form for mening.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er hr. Albertsens bemærkninger. Med det kendskab, hr. Albertsen har til disse ting, skal jeg da ikke betvivle, at de tal, hr. Albertsen kom med, var korrekte, men der sker jo mange gange det, at når man er optaget af tingene, så kan man ikke se skoven for bare træer. Det synes jeg egentlig fremgik udmærket af hr. Albertsens ord.

Det er da ganske givet, at der hidtil ikke har været 400.000 pensionister, som har fået del i rådighedsbeløbet. Det er jo en ganske umulig tanke. Men der sidder 400.000 pensionister, som har forventninger om et varmebidrag, og det betyder, at der nu vil komme langt flere på bistandskontorerne i håb

[Lilli Gyldenkilde]

om, at de kan få nogle penge; det mener jeg ikke kan anfægtes.

I øvrigt ville, hvis den argumentation, hr. Albertsen kom med, var rigtig, det helt fortrinlige jo have været at forhøje tillægget i stedet for. Så havde nemlig alle 400.000 fået, og så havde de ikke behøvet at gå over bistandskontoret. Det var netop mit bud på, hvorledes dette skulle løses.

Jeg skal ikke gå ind på hr. Jørgen Juniors bemærkninger til socialministeren, bare sige, at der er en væsentlig forskel på at ville have en forhøjelse til 800.000 pensionister og at ville have den til 400.000 pensionister. Beløbet ville jo blive et ganske andet. I øvrigt findes der jo blandt pensionister, som der findes hos andre grupper i dette land, store lønforskelle og store indtægtsforskelle i det hele taget. Dem, jeg taler for, det er altså dem, der får fuldt pensionstillæg.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Jeg vil for det første gerne afvise den betragtning, at der er tale om, at pensionisterne skal stå skoleret på et bistandskontor. Hvis en sådan holdning måtte eksistere et eller andet sted i dette land, vil jeg gerne appellere til alle om at bidrage til, at den slags ting overhovedet ikke forekommer.

For det andet vil jeg sige til disse meget generelle bemærkninger om, at man uden videre kunne klare det på en eller anden fiks måde, at hvis man realiserede den tanke, nogle har fremført, ville konsekvenserne blive urimelige.

Der bor 40.000, måske 45.000, mennesker i pensionistboliger. Når man bor i en pensionistbolig, så indkalkuleres varmen i den husleje, man betaler, og det vil sige, at der ikke bliver nogen ekstra varmeregning for den pensionist, der bor i en sådan bolig. For alle, der bor på et plejehjem – det drejer sig om ca. 55.000 – er der ikke tale om varmeregninger overhovedet. For den pensionist, der måske bor hos familie osv., vil et fordelingsgrundlag ud fra en helt anden tankegang komme ind i billedet.

Derfor er det ikke så enkelt, som man her påpeger, og at fordele efter en sådan tankegang, som man her nævner, ville have nogle helt skæve virkninger i betragtning af de al-

vorlige økonomiske problemer, vi i øvrigt står over for.

(Kort bemærkning).

Jørgen Junior (FP):

Fru Lilli Gyldenkilde har naturligvis fuldstændig ret i, at der er forskel på, om det er 800.000 mennesker, der skal have et beløb, eller om det er 400.000 mennesker, der skal have det. Forskellen er så klar, at man kunne give det dobbelte beløb til de 400.000, hvis man gav det samme beløb.

Hvis det er således, at der kunne skabes et flertal i denne sal, der sagde: det er den måde, vi skal gøre det på, ja, så er fremskridtspartiet ikke noget alt-eller-intet-parti, så er vi indstillet på at gå et skridt hen ad vejen. Vi mener, det er rigtigt, at folkepensionen er en ret, og at man derfor giver den til alle, men vi er da villige til at lytte til fru Lilli Gyldenkildes argumenter. Det er i hvert tilfælde bedre end det, socialministeren har foreslået.

Hr. Albertsen siger, at det ikke er at stå skoleret, hvis man skal op og bede om brændselshjælp. Hvis hr. Albertsen skal op og lægge sine regnskaber på bordet for en lille kontorassistent på bistandskontoret, ja, så opfattes det faktisk af mange, som om hr. Albertsen står skoleret. Det skal hr. Albertsen ikke, fordi hr. Albertsen har en sikret position, men det, vi nu kræver af tilsyneladende flere hundrede tusinde mennesker, er, at de skal gå op og tigge om at få 40 kr. i hjælp.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af: